

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки підприємства

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»

на тему:

«Чинники та шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів підприємства(на прикладі ТОВ «ЦЕМЕНТ»)»

Виконавець:

Студент 45 групи ФЕУП

Ткачук Катерина Сергіївна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

Єгунов Юрій Артемович

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасних ринкових умовах, в умовах кризи та невизначеності на ринку України, в функціонуванні суб'єктів підприємницької діяльності важливим етапом є забезпечення підприємства обіговими коштами. Безперервність процесу виробничої та збутової діяльності потребує постійного інвестування коштів в елементи оборотних активів для здійснення розширеного відтворення. Відсутність чи надлишок коштів призводить до розбалансування руху матеріальних і фінансових ресурсів, недофінансування господарської діяльності та до фінансових ускладнень на підприємстві. Від ефективності використання обігових коштів залежить ліквідність підприємства, його фінансова стійкість, платоспроможність та рентабельність. Можливість виходу промислового сектора економіки України з кризи об'єктивно пов'язана з удосконаленням формування та використання обігових коштів промислових підприємств, що враховує наявні умови й принципи господарювання.

Метою випускної бакалаврської роботи є вивчення теоретичних аспектів формування і використання обігових коштів підприємства, здійснення дослідження показників використання обігових коштів ТОВ «Цемент» та розробка заходів щодо підвищення ефективності їх використання.

У відповідності з метою необхідно вирішити *наступні завдання*:

- визначити сутність, склад та джерела формування обігових коштів підприємства;
- визначити основні показники оборотності та ефективності використання обігових коштів підприємства;
- розглянути загальну характеристику ТОВ «Цемент»;
- проаналізувати господарську діяльність ТОВ «Цемент»;
- виконати аналіз складу, структури та джерел формування обігових коштів ТОВ «Цемент»;

- провести аналіз показників оборотності та ефективності використання обігових коштів ТОВ «Цемент»;
- запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності використання обігових коштів підприємства;
- оцінити економічну ефективність запропонованих заходів щодо підвищення ефективності використання обігових коштів підприємства.

Об'єктом випускної бакалаврської роботи є діяльність ТОВ «Цемент» цементний завод «Цемент», як функціональної одиниці господарської діяльності.

Предметом дослідження є процес оцінки показників використання обігових коштів та напрямки і шляхи підвищення ефективності їх використання.

Методи дослідження. При написанні даної роботи були використані такі методи як теоретичного узагальнення, порівняння та логічного узагальнення, економіко-статистичні методи.

Інформаційна база дослідження. Дана робота базується на законах, нормативно-правових актах, теоретичних джерелах, а також на періодичних наукових публікаціях українських та зарубіжних вчених, присвячених дослідженню даної теми. Для аналізу господарської діяльності підприємства використовуються звітні документи ТОВ «Цемент» за 2014-2018 роки: форма №1 (баланс), форма №2 (звіт про фінансові результати підприємства).

Практичне значення роботи полягає в розробці заходів щодо підвищення ефективності використання обігових коштів підприємства та їх підтвердження необхідними техніко-економічними розрахунками.

Структура і обсяг роботи: випускна бакалаврська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (34 найменування). Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 69 сторінок комп'ютерного тексту, містить 21 таблицю та 15 рисунків та 1 схему.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти формування і використання обігових коштів підприємства» визначено поняття обігових коштів підприємства, їх сутність, структура та джерела формування. Розглянуто основні показники ефективності використання обігових коштів підприємства. Виявлено напрямки та шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів підприємства.

У другому розділі «Аналіз ефективності використання обігових коштів на ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»» досліджені основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Цемент», розглянуто склад, структуру та рух обігових коштів підприємства, проаналізовано ефективність використання обігових коштів підприємства.

У третьому розділі «Напрямки підвищення ефективності використання обігових коштів ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»» сформульовано та економічно обгрунтовано заходи щодо підвищення ефективності використання обігових коштів підприємства.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши основні техніко-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «ЦЕМЕНТ» було виявлено погіршення більшості показників у 2017 р., що було обумовлено негативним впливом нестабільної політично-економічної ситуації в країні на виробничу та збутову діяльність підприємства. Вже у 2018 р. показники були покращеними; так чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 53,41 % за рахунок поступового покращення ситуації в країні, а також появою нових споживачів продукції ТОВ «ЦЕМЕНТ» за кордоном.

Щодо аналізу показників ліквідності та платоспроможності за аналізований період 2014-2018 рр. можна зробити висновок, що підприємство ТОВ «ЦЕМЕНТ» є фінансово нестійким, отримані результати показників нестабільні з періодом. Також за п'ять років виявлена відсутність власного оборотного капіталу. Спостерігається сильна залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Так коефіцієнт залежності від довгострокових зобов'язань до 2017 р. знижувався, проте вже у 2017 р. та 2018 р. він стрімко виріс за рахунок зменшення власного капіталу у 2018 р. та одночасного росту довгострокової заборгованості, починаючи з 2016 р., дана тенденція підвищує ступінь фінансового ризику для партнерів підприємства.

За аналізом складу та структури обігових коштів підприємства ТОВ «ЦЕМЕНТ», що найбільшу питому вагу в структурі обігових коштів займають запаси та дебіторська заборгованість і їхня середньорічна величина зростає протягом всього аналізованого періоду 2014-2018 рр. Найбільші зміни за 2014-2018 рр. в розрізі запасів відбулись з готовою продукцією – збільшилась на 69714,5 тис. грн. (на 245,43 %). Збільшення залишків готової продукції на складах господарства призводить до замороження оборотного капіталу, відсутності коштів для розрахунків з банком, бюджетом, постачальниками, працівниками з оплати праці. Збільшення виробничих запасів обумовлено ростом обсягу продажів (підприємство працює залежно від замовлень покупців), так як необхідно забезпечити процес виробництва необхідною кількістю ресурсів без непередбачених затримок виробництва. Щодо значної величини дебіторської заборгованості, то це обумовлено тривалим періодом її оплати, великі замовники та надійні контрагенти в залежності від місця знаходження (Україна, СНД, ЄС) отримують відстрочку оплати замовлення від 30 до 90 днів. Відведення коштів у дебіторську заборгованість призводить до фінансових ускладнень, підприємство відчуває нестачу коштів для придбання виробничих запасів, виплати заробітної плати, розрахунків з бюджетом, позичальниками. Проте це умови ринку, виконуючи які, підприємство підтримує свою конкурентоспроможність.

В ході аналізу було виявлено, що підприємство ТОВ «ЦЕМЕНТ» за весь аналізований період 2016-2018 рр. не забезпечений власним оборотним капіталом. Тобто обігові кошти підприємства повністю формувалися за рахунок залучених коштів. За аналізований період 2016-2018 рр. є власні обігові кошти ,які з періодом збільшуються, що обумовлено, в основному, ростом довгострокових банківських кредитів. Проте навіть у 2018 р. 90,1 % обігових коштів формуються за рахунок залучених коштів.

Аналіз оборотності обігових коштів та їх складових показав відповідну динаміку як і інші показники діяльності підприємства: найбільший спад показників у 2017 р., що було обумовлено впливом зовнішньої ситуації на ринку; і покращення всіх показників у 2018 р., що було обумовлено активізацією виробничої та збутової діяльності ТОВ «ЦЕМЕНТ».

Також був проведений факторний аналіз оборотності на рентабельності обігових коштів за допомогою методу ізольованого впливу факторів на результативний показник. За допомогою якого можливо виявити вплив кожного окремого чинника на результативний показник відособлено від інших чинників. Даний метод більш точно показує причинно-наслідкові зв'язки між результативним фактором та чинниками, що на нього впливають.

У сучасних умовах для більшості вітчизняних підприємств типовим наслідком кризових явищ їхнього економічного розвитку стала гостра нестача необхідного обсягу обігових коштів, що істотно позначається на ефективності їхнього господарювання. Разом із цим, низька забезпеченість виробничих підприємств обіговими коштами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому одним із найактуальніших завдань у напрямі забезпечення фінансової стійкості вітчизняних підприємств є суттєве вдосконалення політики управління обіговими коштами.

В роботі було запропоновано два основних напрямки удосконалення ефективності використання обігових коштів підприємства ПАТ «Одескабель»:

- зменшення іншої дебіторської заборгованості;

- впровадження передплати замовлень.

А також проведено необхідні розрахунки економічної ефективності щодо їх впровадження. В ході розрахунків були отримані результати, які свідчать про високу економічну ефективність розроблених заходів. Так, практичне впровадження першого заходу забезпечить збільшення коефіцієнту оборотності обігових коштів на 0,55 % і зменшення тривалості їх обертання на 0,72 дня. При впровадженні другого заходу значно скоротиться тривалість оборотності обігових коштів – на 32,9 днів. Від сумісної дії заходів оборотність обігових коштів збільшиться на 10,42 % при вивільненні 90278,73 тис. грн. обігових коштів, а також скорочення тривалості їх оборотності на 33,62 днів або на 9,76 %.